

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๐๕
วันศุกร์ ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกิริธนา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายธีรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๔. นายศุภชัย ยาวะประภาส	กรรมการ
๑๕. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๖. พลเอก อภิภูธร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๗. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๘. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	(ลาการประชุม)
๒. นายอัษฎพร จารุจินดา	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นายเจษฎ์ โทณะวณิก

๒. ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ

๓. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

๔. นายอติคม อินทุภูติ

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสาวภัทรา เชื้ออรอด

๒. นางชื่นสมน นิวาทวงษ์

๓. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๒. นายวิษณุพล ฉวีวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๐๔ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่งในฐานะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ รายงานความคืบหน้าการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ว่าในเบื้องต้นก่อนเริ่มพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะกรรมาธิการวิสามัญ ได้นำเสนอหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญให้ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้รับทราบ หลังจากนั้นกรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนของศาลรัฐธรรมนูญ ได้นำเสนอประเด็นข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีประเด็นที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณา คือ (๑) การขอให้มีบทบัญญัติเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจกำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราว (๒) การกำหนดกลไกให้มีการบังคับตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และ (๓) ในบทเฉพาะกาลกรณีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามควรให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้ง

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีการพิจารณาในเนื้อหาบทบัญญัติเป็นรายมาตราในประเด็นต่างๆ ดังนี้

ประเด็นร่างมาตรา ๓ (๑) ที่กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้นำพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาแล้วเห็นว่า ในกฎหมายดังกล่าวมีบทบังคับกรณีบุคคลที่ไม่มีสิทธิสวมเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแล้วแต่งเครื่องแบบถือว่าเป็นความผิดและมีโทษทางอาญา การที่ร่างมาตรา ๒๔ กำหนดให้ออกเป็นระเบียบตามที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญกำหนดนั้น ระเบียบดังกล่าวอาจไม่สามารถกำหนดบทกำหนดโทษผู้กระทำการฝ่าฝืนได้ ดังนั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญมีความเห็นว่าควรตัดบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการยกเลิกพระราชบัญญัติเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ ในร่างมาตรา ๓ (๑) ร่างมาตรา ๒๔ และร่างมาตรา ๗๙ ออก

ประเด็นร่างมาตรา ๔ บทนิยาม ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเสนอความเห็นนั้น กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนของศาลรัฐธรรมนูญได้แสดงความเห็นว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรอธิบายว่าเหตุใดจึงตัดบทนิยามบางคำออก เนื่องจากบทนิยามบางคำยังมีความจำเป็นที่ต้องบัญญัติไว้ เช่น บทนิยามคำว่า “หนังสือ” เป็นต้น ซึ่งในประเด็นนี้มีกรรมาธิการวิสามัญบางคนได้แสดงความเห็นว่าควรกำหนดบทนิยามคำว่า “หนังสือ” ไว้ในร่างมาตรา ๔ เนื่องจากในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีการใช้คำว่า “หนังสือ” เป็นสองนัย คือ นัยที่หนึ่งในความหมายของความเป็นหนังสือที่ส่งถึงศาลรัฐธรรมนูญ กับนัยที่สองหนังสือที่ยื่นเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย เช่น คณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล องค์การอิสระ หรือหน่วยงานของรัฐ มีหนังสือราชการเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย เป็นต้น ดังนั้น

ในร่างมาตรา ๔ จึงควรเพิ่มบทนิยามคำว่า “หนังสือ” เพื่ออธิบายให้ชัดเจนว่าคำว่า “หนังสือ” ที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีความหมายอย่างไร อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมได้มีการแสดงความคิดเห็นว่า ร่างมาตรา ๔๓ วรรคสอง บัญญัติไว้อย่างชัดเจนแล้วว่า หนังสือที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๔๑ วรรคสอง ให้ทำเป็นหนังสือราชการโดยอย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดแห่งข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง ความประสงค์ที่จะให้ศาลดำเนินการ และมาตราของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๔๓ วรรคสอง บัญญัติว่า “หนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๔๑ วรรคสอง ให้ทำเป็นหนังสือราชการโดยอย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดแห่งข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง ความประสงค์ที่จะให้ศาลดำเนินการ และมาตราของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง”

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า ประเด็นความเห็นที่เสนอให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “หนังสือ” ควรยึดตามความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญถึงเหตุผลของการไม่บัญญัติบทนิยามคำว่า “หนังสือ” ไว้ในร่างมาตรา ๔ เนื่องจากไม่ต้องการให้เกิดความสับสนในการบังคับใช้กฎหมาย เพราะในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มีการบัญญัติคำว่า “หนังสือ” ไว้ในหลายมาตรา ประกอบกับเรื่องใดที่ต้องการให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ร่างมาตรา ๔๑ และร่างมาตรา ๔๓ ได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

นอกจากนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับบทนิยามคำว่า “กระบวนการพิจารณา” ที่บัญญัติว่า “กระบวนการพิจารณา” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกี่ยวกับคดีซึ่งกระทำโดยคู่กรณี หรือโดยศาล หรือตามคำสั่งศาล ไม่ว่าจะกระทำโดยคู่กรณีฝ่ายหนึ่งกระทำต่อศาล หรือต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือศาลกระทำต่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทุกฝ่าย รวมถึงการส่งคำร้องและเอกสารอื่น ๆ การพิจารณาคดี และการลงมติ ตลอดจนการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่น” โดยที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญเห็นว่า ในความหมายของบทนิยามคำว่า “กระบวนการพิจารณา” มีการใช้คำที่แตกต่างกัน กล่าวคือ คำว่า “กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ” กับคำว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ” ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญต้องการทราบถึงความมุ่งหมายของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่าเหตุใดจึงใช้คำแตกต่างกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า คำว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้” กับคำว่า “กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ” นั้น กรณีที่บทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะกล่าวถึงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่น จะใช้คำว่า “กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญอื่น” เพื่อให้เห็นว่าไม่ใช่การกล่าวถึงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ส่วนคำว่า “กฎหมายอื่น” เนื่องจากในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดรองรับอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่นไว้ด้วย ไม่ว่าจะกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่นจะมีบทบัญญัติให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญไว้อย่างไร การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญก็ต้องเป็นตามที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเสมอ

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า

ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญตั้งข้อสังเกต ความว่า “และกฎหมายอื่น” ในบทนิยามคำว่า “กระบวนการพิจารณา” การบัญญัติคำดังกล่าวเพื่อรองรับอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับอื่น ใช่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “และกฎหมายอื่น” ในบทนิยามคำว่า “กระบวนการพิจารณา” เป็นถ้อยคำที่รองรับอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายอื่น โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพิจารณาด้วย

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า คณะกรรมการวิสามัญมีข้อสังเกตว่าเหตุใดคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงตัดบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ออก เนื่องจากในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเสนอความเห็น มีบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ด้วย

ประธานกรรมการมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ตรวจสอบว่าเหตุใดคณะกรรมการจึงตัดบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ออก เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการชี้แจงต่อคณะกรรมการวิสามัญ อย่างไรก็ตาม การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่ขัดข้องแต่การแก้ไขเพิ่มเติมนั้นจะต้องไม่กระทบต่อหลักการสำคัญที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า คณะกรรมการวิสามัญมีข้อสังเกตเกี่ยวกับหลักการที่กำหนดว่าศาลรัฐธรรมนูญต้องพิพากษาตามประเด็นที่กำหนดและเรียงลำดับประเด็น ซึ่งในประเด็นนี้ นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ กรรมการวิสามัญ มีความเห็นว่าควรตัดหลักการในเรื่องการพิจารณาเรียงลำดับประเด็นออก เนื่องจากในการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญเมื่อกำหนดประเด็นแห่งคดีแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญก็ต้องพิจารณาทุกประเด็นตามที่กำหนดอยู่แล้วและไม่สามารถพิจารณาเฉพาะบางประเด็นได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า เหตุที่กำหนดให้พิจารณาเรียงประเด็น เนื่องจากในอดีตเคยมีปัญหาเกี่ยวกับผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ประเด็นข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญที่กรรมการวิสามัญในสัดส่วนของศาลรัฐธรรมนูญได้นำเสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรยืนยันหลักการในสองเรื่องคือ เรื่องที่หนึ่งไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจกำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราว และเรื่องที่สองไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากกาเลือกตั้ง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า ในประเด็นมาตรการคุ้มครองชั่วคราว นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ กรรมการวิสามัญ มีความเห็นว่า กรณีที่มีภัยอันตราย หรือมีเหตุจำเป็นเพื่อคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการ

ศาลรัฐธรรมนูญและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ควรกำหนดให้มีมาตรการคุ้มครองชั่วคราว คุ้มครองไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัติการพิจารณาและวินิจฉัยคดี ศาลรัฐธรรมนูญควรพิจารณาคดีให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ซึ่งในความเป็นจริงศาลรัฐธรรมนูญไม่สามารถกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้ใดไว้เป็นการชั่วคราวได้หากผู้นั้นไม่ร้องขอ อย่างไรก็ตาม ความเห็นของกรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนของศาลรัฐธรรมนูญที่เสนอว่าควรกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกคำสั่งคุ้มครอง หากกำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ในกฎหมายเท่ากับเป็นการสร้างหน่วยงานลักษณะเดียวกับกรมราชทัณฑ์ขึ้นมาอีกหน่วยงานหนึ่ง ประกอบกับรัฐธรรมนูญกำหนดให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพันทุกองค์กร ดังนั้น คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญย่อมเกิดสภาพบังคับโดยผลของรัฐธรรมนูญในตัวเอง เช่น ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง รัฐมนตรีผู้นั้นก็ต้องพ้นจากตำแหน่ง เป็นต้น

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า ในอดีตที่ผ่านมาเคยมีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่ากระบวนการสรรหาไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่ปรากฏว่าผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินคนดังกล่าวไม่ยอมพ้นจากตำแหน่งโดยยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เนื่องจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญไม่มีผลบังคับให้บุคคลที่อยู่ในบังคับจะต้องปฏิบัติตาม ส่วนตัวเห็นว่าขึ้นอยู่กับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่าจะเขียนสภาพบังคับเพื่อให้บุคคลที่อยู่ในบังคับจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอย่างไร เช่น พ้นจากตำแหน่ง เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกฎหมายกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกคำสั่งคุ้มครอง ในกรณีเช่นว่านี้ศาลรัฐธรรมนูญจะออกคำสั่งคุ้มครองโดยให้เจ้าหน้าที่ใช้กำลังบังคับให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินออกจากตำแหน่งใช่หรือไม่ อย่างไรก็ตาม เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าผู้ใดพ้นจากตำแหน่งก็มีผลเท่ากับผู้นั้นไม่ได้ดำรงตำแหน่งอีกต่อไป การใดที่ผู้นั้นได้กระทำไปภายหลังจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยย่อมถือว่าเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจ หรือในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่ากฎหมายฉบับหนึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญในเรื่องหลักความเสมอภาค ศาลรัฐธรรมนูญก็ไม่มีอำนาจที่จะดำเนินการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวได้ แต่เป็นหน้าที่ของรัฐบาล องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะเป็นผู้ดำเนินการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เป็นตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า กรณีที่รัฐบาล องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแล้วไม่ดำเนินการย่อมถือว่าเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗

จากนั้น ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๔๒ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๔๒

“มาตรา ๔๒ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการที่กรรมการผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มา

แห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๘ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตรา ๗๘ บัญญัติหลักการในเรื่องใด

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๗๘ กำหนดหลักการในเรื่องสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ส่งไปยังอัยการสูงสุดมีข้อไม่สมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม กระบวนการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๔๒ กรณีที่กำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ยื่นฟ้องคดีกรณีกรรมการ ป.ป.ช. จงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ จะต้องใช้กระบวนการยื่นฟ้องคดีเกี่ยวกับการจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบลักษณะเดียวกับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการยื่นฟ้องต่อศาลด้วยตนเอง โดยไม่ผ่านอัยการสูงสุดด้วยหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้อัยการสูงสุดและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เท่านั้นที่มีอำนาจยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้น กรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ควรกำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อให้อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ยื่นฟ้องคดี

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการในเรื่องการฟ้องคดีกรณีกรรมการ ป.ป.ช. จงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ควรกำหนดให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๔๑ กำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน แต่ในร่างมาตรา ๔๒ กำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ส่งเรื่องให้อัยการสูงสุด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๒ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการที่กรรมการ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่แห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๒ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการที่กรรมการผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป ทั้งนี้ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๘ และมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๔๓

“มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ปรากฏว่ากรรมการผู้ใดรั่วรัยผิดปกติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งสำนวนพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานไปยังประธานรัฐสภาเพื่อแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ปรากฏว่ากรรมการผู้ใดรั่วรัยผิดปกติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งสำนวนพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานไปยังประธานรัฐสภาเพื่อแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ปรากฏว่ากรรมการผู้ใดรั่วรัยผิดปกติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งสำนวนพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานไปยังประธานรัฐสภาเพื่อแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป”

มาตรา ๔๔

“มาตรา ๔๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการ ผู้ใดมีพฤติการณ์รั่วรัยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานตามสมควร หากประธานรัฐสภาเห็นว่ามีความเห็นสมควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการเข้าชื่อกล่าวหากรรมการ และบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญา รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่กรรมการ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า กระบวนการดำเนินคดีแก่กรรมการ ป.ป.ช. กรณีมีพฤติการณ์ร้ายแรง ผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามที่บัญญัติในร่างมาตรานี้ บัญญัติ สอดคล้องกับกระบวนการดำเนินคดีตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ หมวด ๔ การดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช. มาตรา ๔๙ และ มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า

“มาตรา ๔๙ ในกรณีที่มีการกล่าวหาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใด มีพฤติการณ์ร้ายแรง ผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงและ ประธานรัฐสภาเห็นว่ามิเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหาและเสนอเรื่องมายังประธาน ศาลฎีกา ให้ประธานศาลฎีกาพิจารณาดังคณะผู้ไต่สวนอิสระตามมาตรา ๕๐ เพื่อดำเนินการไต่สวน หาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกล่าวหาดังกล่าว

มาตรา ๕๐ ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้ง ประกอบด้วยบุคคลจำนวนไม่น้อยกว่า เจ็ดคน ที่คัดเลือกจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์โดยให้ แต่งตั้งจากข้าราชการอัยการที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการ หรืออัยการอาวุโสที่เคยดำรงตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีอย่างน้อยหนึ่งคน สำหรับจำนวนที่เหลือให้คัดเลือกจากบุคคล ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๕๑ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๒ ตามความเหมาะสมแห่งคดี”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖ วรรคสอง บัญญัติว่า “คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หน้าที่และอำนาจ วิธีการไต่สวน ระยะเวลาการไต่สวนและการดำเนินการอื่น ที่จำเป็นของคณะผู้ไต่สวนอิสระ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” และสอบถามว่า ในพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดไว้ใน มาตราใด

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๓ บัญญัติว่า “ในการดำเนินการของคณะผู้ไต่สวนอิสระ ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยอนุโลม”

ประธานกรรมการสอบถามว่า ระยะเวลาการดำเนินการของคณะผู้ไต่สวนอิสระตามที่บัญญัติใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ถูกนำมาใช้กับกระบวนการดำเนินการไต่สวนกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่บัญญัติใน ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วยหรือไม่

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า เรื่องระยะเวลาการไต่สวน ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๖ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในการไต่สวนและดำเนินการตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ยื่นคำขอต่อประธานศาลฎีกาเพื่อพิจารณาขยายระยะเวลาตามที่เห็นสมควร”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า กระบวนการตรวจสอบตามร่างมาตรา ๔๑ และร่างมาตรา ๔๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะนำไปใช้ในการตรวจสอบขั้นตอนใด และเหตุใดจึงดำเนินการกระบวนการนี้ภายหลังจากที่กรรมการ ป.ป.ช. เข้ารับตำแหน่งแล้ว หากกำหนดให้ดำเนินการตรวจสอบก่อนที่จะเข้ารับตำแหน่งกรรมการ ป.ป.ช. ได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า บุคคลใดเมื่อเข้ารับตำแหน่งกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมถือว่าบุคคลนั้นมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน เว้นแต่ก่อนที่จะเข้ารับตำแหน่งกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ยื่นเคยดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐมาก่อนแล้วปรากฏว่าเคยถูกศาลมีคำพิพากษา หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดว่าจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ย่อมถือว่าผู้นั้นขาดคุณสมบัติและไม่มีสิทธิได้รับการสรรหาเป็นกรรมการ ป.ป.ช. แต่กรณีที่คณะกรรมการสรรหาลงมติเลือกผู้ใดยอมแสดงว่าผู้นั้นไม่เคยมีประวัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมาก่อน และสอบถามว่า มาตราใดที่บัญญัติว่าเมื่อศาลประทับฟ้องให้กรรมการ ป.ป.ช. ที่ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๘๒ บัญญัติว่า

“มาตรา ๘๒ ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้องตามมาตรา ๗๘ ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์หรือกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาแล้วแต่กรณี ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๔ โดยไม่มีการแก้ไข

หมวด ๒ การไต่สวน

“หมวด ๒

การไต่สวน”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๒ การไต่สวน โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๕

“มาตรา ๔๕ ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยต้องค้นหาและรวบรวมข้อเท็จจริงทุกด้านไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา

พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหา นำส่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติข้มูลแล้ว

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนใช้อำนาจตามมาตรา ๓๒ เรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ และหากมีเหตุขัดข้องประการใดต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสาม เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนใช้อำนาจตามมาตรา ๓๒ เรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ และหากมีเหตุขัดข้องประการใดต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของ คณะกรรมการ ป.ป.ช.”

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้เสนอความเห็นที่ ปัจจุบันกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ดำเนินการสอบสวนการกระทำทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐในบางตำแหน่งด้วย ดังนั้น ในวรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้ ควรเพิ่มบทบัญญัติโดยมีสาระสำคัญว่า “รวมถึงพนักงานสอบสวนที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สอบสวนคดีด้วย” ด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า บทบัญญัติที่ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้พนักงานสอบสวน หรือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ดำเนินการแทน บทบัญญัติไว้ในร่างมาตราใด

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๖๑ บัญญัติว่า

“มาตรา ๖๑ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นใดในข้อหาใด ๆ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้พนักงานสอบสวนส่งคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษนั้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่งไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือแม้จะอยู่ในหน้าที่และอำนาจแต่เป็นเรื่องไม่ร้ายแรงที่เป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรมอบหมายให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการ ก็ให้ส่งเรื่องคืนพนักงานสอบสวนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากพนักงานสอบสวน

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดทำคู่มือแจกจ่ายให้พนักงานสอบสวนอย่างทั่วถึงเพื่อให้พนักงานสอบสวนทราบว่าเรื่องใดบ้างที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ในกรณีที่มีเหตุจะต้องขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ได้รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้ออกหมายจับบุคคลดังกล่าวได้ หรือในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่จะจับโดยไม่มีหมายจับได้ ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจับบุคคลดังกล่าวได้

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่จับบุคคลดังกล่าวไว้ ส่งตัวผู้ถูกจับพร้อมทั้งบันทึกการจับมายังพนักงานสอบสวนหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยมีให้หน้ระยะเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ถูกจับจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน รวมเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย ในกรณีที่ไม่ว่าจำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจปล่อยตัวผู้ถูกจับไป โดยมีประกัน หรือไม่มีประกันก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมายขังผู้ถูกจับไว้ได้ ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสำหรับความผิดที่มีการร้องทุกข์กล่าวโทษนั้น”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๔๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๕ ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยต้องค้นหาและรวบรวมข้อเท็จจริงทุกด้านไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา

พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหา นำส่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติข้มูลแล้ว

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนใช้อำนาจตามมาตรา ๓๒ เรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ และหากมีเหตุขัดข้องประการใดต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

มาตรา ๔๖

“มาตรา ๔๖ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน โดยต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน

ในการกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คำนึงถึงความรวดเร็วความยากง่ายของการไต่สวน และอายุความของการดำเนินการในเรื่องนั้น โดยจะระบุนระยะเวลาของการไต่สวนข้อกล่าวหาแต่ละประเภทที่แตกต่างกันก็ได้

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะอนุญาตให้ขยายระยะเวลาออกไปตามที่จำเป็นก็ได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสองปี เว้นแต่เป็นเรื่องที่จำเป็นต้องเดินทางไปไต่สวนในต่างประเทศ หรือขอให้หน่วยงานของต่างประเทศดำเนินการไต่สวนให้ หรือขอรับเอกสารหลักฐานจากต่างประเทศ จะขยายเวลาให้เท่าที่จำเป็นก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับแจ้งจากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และเป็นกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีอำนาจจะดำเนินการไต่ได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า ระยะเวลาตามที่กำหนดในร่างมาตรา ๔๖ เป็นบทบังคับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรานี้เป็นบทบังคับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องดำเนินการไต่สวนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดในร่างมาตรานี้

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า เมื่อระยะเวลาตามที่กำหนดในร่างมาตรานี้ เป็นบทบังคับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด เหตุใดจึงกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจขยายระยะเวลาออกไปได้แต่ไม่เกินสองปี และเหมาะสมหรือไม่ที่จะกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจขยายระยะเวลาได้ด้วยตนเอง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสาม เป็นดังนี้ “ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถขยายระยะเวลาออกไปตามที่จำเป็นก็ได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสองปี เว้นแต่เป็นเรื่องที่จำเป็นต้องเดินทางไปไต่สวนในต่างประเทศ หรือขอให้หน่วยงานของต่างประเทศดำเนินการไต่สวนให้ หรือขอรับเอกสารหลักฐานจากต่างประเทศ จะขยายเวลาให้เท่าที่จำเป็นก็ได้”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า บทบัญญัติในเรื่องอัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อไม่สมบูรณ์ บัญญัติไว้ในร่างมาตราใด

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๓๘ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่า

สำนวนการไต่สวนมีข้อไม่สมบูรณ์ที่จำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มเติมหรือหาหรือกันให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง”

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคห้า ดังนี้ “ภายใต้กำหนดอายุความและระยะเวลาตาม มาตรา ๕๕ เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการไต่สวน และมีความเห็น หรือวินิจฉัยตามหน้าที่และอำนาจ ต่อไป แต่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสอบสวนและดำเนินการลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณีโดยเร็ว”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๖ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน โดยต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน

ในการกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คำนึงถึงความรวดเร็วความยากง่ายของการไต่สวน และอายุความของการดำเนินการในเรื่องนั้น โดยจะระบุระยะเวลาของการไต่สวน ข้อกล่าวหาแต่ละประเภทที่แตกต่างกันก็ได้

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอขอยกเว้นให้อาจขยายระยะเวลาออกไปตามที่จำเป็นที่ได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสองปี เว้นแต่เป็นเรื่องที่จำเป็นต้องเดินทางไปไต่สวนในต่างประเทศ หรือขอให้หน่วยงานของต่างประเทศดำเนินการไต่สวนให้ หรือขอรับเอกสารหลักฐานจากต่างประเทศ จะขยายเวลาให้เท่าที่จำเป็นก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับแจ้งจากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และเป็นกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีอำนาจจะดำเนินการใดได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ภายใต้กำหนดอายุความและระยะเวลาตามมาตรา ๕๕ เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการไต่สวน และมีความเห็น หรือวินิจฉัยตามหน้าที่และอำนาจ ต่อไป แต่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสอบสวนและดำเนินการลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณีโดยเร็ว”

มาตรา ๔๗

“มาตรา ๔๗ ในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากเป็นกรณีที่มีการกล่าวหา ให้เลขาธิการตรวจสอบคำกล่าวหาดังกล่าว หากตรวจสอบแล้วพบว่าคำกล่าวหานั้นมีข้อมูลหรือรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะดำเนินการต่อไป หรือความผิดที่กล่าวหานั้นไม่ได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำกล่าวหานั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการอย่างน้อยสามคนเป็นผู้พิจารณาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

คำกล่าวหาใดที่ไม่มีเหตุที่ไม่รับไว้พิจารณาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการไต่สวนต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า บทบัญญัติในร่างมาตรานี้ เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการแทนได้หรือไม่ และมีบทบัญญัติรองรับให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่แทนไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการปฏิบัติราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะผู้บังคับบัญชามีอำนาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการในเรื่องหนึ่งเรื่องใดได้อยู่แล้ว ตามหลักการบริหารราชการทั่วไป

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรเขียนบทบัญญัติรองรับไว้ในกฎหมายเพื่อให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความรับผิดชอบในกรณีที่ได้รับมอบหมายกระทำการให้เกิดความเสียหายขึ้น เพื่อเป็นมาตรการบังคับการใช้ดุลพินิจของเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการพิจารณามอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่แทน โดยจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในการไตสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากเป็นกรณีที่มีการกล่าวหา ให้เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมาย ตรวจสอบคำกล่าวหาดังกล่าว หากตรวจสอบแล้วพบว่าคำกล่าวหาไม่มีข้อมูลหรือรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะดำเนินการต่อไป หรือความผิดที่กล่าวหาไม่ได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเป็นเรื่องที่ห้ามไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณาตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ (๒) ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำกล่าวหา”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๔๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๗ ในการไตสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากเป็นกรณีที่มีการกล่าวหา ให้เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมาย ตรวจสอบคำกล่าวหาดังกล่าว หากตรวจสอบแล้วพบว่าคำกล่าวหาไม่มีข้อมูลหรือรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะดำเนินการต่อไป หรือความผิดที่กล่าวหาไม่ได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเป็นเรื่องที่ห้ามไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณาตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ (๒) ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำกล่าวหา”

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการอย่างน้อยสามคน เป็นผู้พิจารณาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

คำกล่าวหาใดที่ไม่มีเหตุที่ไม่รับไว้พิจารณาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการไตสวนต่อไป”

มาตรา ๔๘

“มาตรา ๔๘ ในการไตสวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไตสวนเป็นผู้ไตสวนเบื้องต้นได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไตสวนดำเนินการเป็นคณะ ประกอบด้วย เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไตสวนเป็นหัวหน้า พนักงานไตสวน

อย่างน้อยหนึ่งคน และมีผู้ช่วยพนักงานไตสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นอีกอย่างน้อยหนึ่งคนร่วมเป็นคณะ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การไตสวนเบื้องต้นตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำรายงานการไตสวนเบื้องต้น เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย

ภายใต้ระยะเวลาตามมาตรา ๔๖ ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการไตสวนเบื้องต้นตามระยะเวลาที่กำหนดในวรรคสาม ให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไตสวนแจ้งอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินการ พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและระยะเวลาดำเนินการ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสั่งขยายระยะเวลา โดยให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหกสิบวัน ในกรณีนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้มีอำนาจขยายระยะเวลาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ในระหว่างการขยายระยะเวลาการไตสวนเบื้องต้น หากเป็นกรณีที่ไม้อาจดำเนินการต่อไปได้ เนื่องจากขาดอายุความ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยุติเรื่องในการดำเนินคดีอาญา และหากการขาดอายุความดังกล่าวเกิดจากความผิดของเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวจงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามกฎหมาย

ในการไตสวนเบื้องต้นให้เลขาธิการและหัวหน้าพนักงานไตสวน มีอำนาจตามมาตรา ๓๒ ด้วย เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการไตสวนเบื้องต้นให้เกิดความรอบคอบและเป็นธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการแต่ละคนกำกับดูแลการไตสวนเบื้องต้นในแต่ละด้านตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ บัญญัติไว้อย่างไร

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคห้า เป็นดังนี้ “ในระหว่างการขยายระยะเวลาการไตสวนเบื้องต้น หากเป็นกรณีที่ไม้อาจดำเนินการต่อไปได้เนื่องจากขาดอายุความ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยุติเรื่องในการดำเนินคดีอาญา และหากการขาดอายุความดังกล่าวเกิดจากความผิดของเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ถือว่าบุคคลดังกล่าว จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามกฎหมายกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ”

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า บทบัญญัติในวรรคห้าที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นบทบัญญัติที่เป็นการกล่าวหาเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่รุนแรงเกินไปหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในวรรคห้าที่แก้ไขเพิ่มเติมต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขความว่า “หากการขาดอายุความดังกล่าวเกิดจากความผิดของเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวจงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามกฎหมาย” อย่างไรก็ตาม ระยะเวลา

ที่กำหนดในร่างมาตรานี้ไม่ใช่ระยะเวลาการดำเนินการไตสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่เป็นอายุความของคดี หากเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ปล่อยให้คดีขาดอายุความ จึงถือว่าเป็นความผิดตามร่างมาตรานี้

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า หากกำหนดให้ดำเนินการทางวินัยและทางอาญาแก่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ปล่อยให้คดีขาดอายุความ จะเหมาะสมหรือไม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า กรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่รับสำนวนการไตสวนต่อบุคคลอื่นแล้วปรากฏว่าเป็นคดีที่ใกล้จะขาดอายุความ กรณีเช่นนี้จะลงโทษเจ้าหน้าที่คนใดจึงจะเหมาะสม

ประธานกรรมการกล่าวว่า เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับสำนวนคนสุดท้ายมีภาระต้องพิสูจน์ว่าตนได้รับสำนวนการไตสวนที่ใกล้จะขาดอายุความแล้ว และได้ดำเนินการต่อไปบ้างแล้ว และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคห้าเป็นดังนี้ “ในระหว่างการขยายระยะเวลาการไตสวนเบื้องต้น หากเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการต่อไปได้เนื่องจากขาดอายุความ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยุติเรื่องในการดำเนินคดีอาญา และหากการขาดอายุความดังกล่าวเกิดจากความผิดของเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ ให้ชี้แจงบุคคลดังกล่าวที่สมควรหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการทางวินัยและทางอาญาโดยเร็ว”

นายอริคม อินทุพุฒิ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า การดำเนินการทางอาญาตามความในวรรคห้า หมายความว่าถึงการดำเนินคดีความผิดอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ หรือไม่ ทั้งนี้ การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ผู้กระทำจะต้องมีเจตนาพิเศษเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคห้าไม่ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการทางอาญาในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ เท่านั้น โดยการกระทำความผิดดังกล่าวจะเข้าองค์ประกอบความผิดอาญารฐานใด คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องเป็นผู้ใช้ดุลพินิจพิจารณาเอง

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ความในส่วนท้ายของวรรคห้า ควรใช้คำว่า “กับบุคคลดังกล่าวโดยเร็ว”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคห้า เป็นดังนี้ “ในระหว่างการขยายระยะเวลาการไตสวนเบื้องต้น หากเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการต่อไปได้เนื่องจากขาดอายุความ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยุติเรื่องในการดำเนินคดีอาญา และหากการขาดอายุความดังกล่าวเกิดจากความผิดของเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใด ให้ ให้ชี้แจงบุคคลดังกล่าวที่สมควรหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการทางวินัยและทางอาญากับบุคคลดังกล่าวโดยเร็ว”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความในวรรคห้าของร่างมาตรานี้ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเพื่อลงโทษเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งกระทำความผิดเท่านั้น โดยไม่ต้องระบุว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการเพื่อลงโทษทางวินัยหรือทางอาญาเช่นเดียวกับความในร่างมาตรา ๗๘ วรรคเก้า โดยความในวรรคเก้าของร่างมาตรา ๗๘ จะใช้คำว่า “หากปรากฏว่าการไม่ปฏิบัติภายในระยะเวลาดังกล่าวเกิดจากการจงใจ

ปล่อยปละละเลย หรือประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใด ให้ดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นต่อไป โดยเร็ว”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคห้า เป็นดังนี้ “ในระหว่างการขยายระยะเวลา การไต่สวนเบื้องต้น หากเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการต่อไปได้เนื่องจากขาดอายุความ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยุติเรื่องในการดำเนินคดีอาญา และหากการขาดอายุความดังกล่าวเกิดจากความผิดของ เลขาธิการ หัวหน้าพนักงานได้สอบสวน พนักงานได้สอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่หรือจงใจ ปล่อยปละ ละเลย หรือประมาทเลินเล่อของผู้ใด ให้สืบสวนบุคคลตั้งสอบสวนสืบไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นโดยเร็ว”

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ เสนอตัดความว่า “เรื่องใน” ออกจากความว่า “สั่งยุติเรื่องในการดำเนินคดีอาญา” ในวรรคห้าออก

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคห้า เป็นดังนี้ “ในระหว่างการขยายระยะเวลา การไต่สวนเบื้องต้น หากเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการต่อไปได้เนื่องจากขาดอายุความ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยุติเรื่องในการดำเนินคดีอาญา และหากการขาดอายุความดังกล่าวเกิดจากความผิดของ เลขาธิการ หัวหน้าพนักงานได้สอบสวน พนักงานได้สอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่หรือจงใจ ปล่อยปละ ละเลย หรือประมาทเลินเล่อของผู้ใด ให้สืบสวนบุคคลตั้งสอบสวนสืบไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นโดยเร็ว”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘ ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงาน ไต่สวนเป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวน ดำเนินการเป็นคณะ ประกอบด้วย เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเป็นหัวหน้า พนักงานไต่สวนอย่างน้อยหนึ่งคน และมีผู้ช่วยพนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นอีกอย่างน้อยหนึ่งคนร่วมเป็นคณะ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การไต่สวนเบื้องต้นตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำรายงานการไต่สวนเบื้องต้น เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย

ภายใต้ระยะเวลาตามมาตรา ๔๖ ในกรณีที่มิอาจดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นตามระยะเวลาที่ กำหนดในวรรคสามให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนแจ้งอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินการ พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและระยะเวลาดำเนินการ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา สั่งขยายระยะเวลา โดยให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหกสิบวัน ในการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้มีอำนาจขยายระยะเวลาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ในระหว่างการขยายระยะเวลาการไต่สวนเบื้องต้น หากเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการต่อไปได้ เนื่องจากขาดอายุความ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยุติเรื่องในการดำเนินคดีอาญา และหากการขาด อายุความดังกล่าวเกิดจากความผิดของ เลขาธิการ หัวหน้าพนักงานได้สอบสวน พนักงานได้สอบสวน หรือ

พนักงวนเข้าหน้าที่หรือจิตใจ ปล่อยปละละเลย หรือประมาทเลินเล่อของผู้ใด ให้ที่ฮวชุตตตังตสวชงไฮงไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามทฎทวชคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นโดยเร็ว

ในการไต่สวนเบื้องต้นให้เลขาธิการและหัวหน้าพนักงานไต่สวน มีอำนาจตามมาตรา ๓๒ ด้วย เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการไต่สวนเบื้องต้นให้เกิดความรอบคอบและเป็นธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการแต่ละคนกำกับดูแลการไต่สวนเบื้องต้นในแต่ละด้านตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดก็ได้”

มาตรา ๔๙

“มาตรา ๔๙ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับรายงานการไต่สวนเบื้องต้นตามมาตรา ๔๘ แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้กรรมการคนใดคนหนึ่ง พิจารณารายงานการไต่สวนเบื้องต้นว่าเป็นกรณีที่มีมูลความผิดหรือไม่ และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้ โดยให้กรรมการผู้นั้นเสนอความเห็นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย

หากกรรมการตามวรรคหนึ่งมีความเห็นว่าคำกล่าวหาใดมีมูลความผิดก็ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาต่อไป แต่หากเห็นว่าไม่มีมูลความผิดให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อสั่งยุติเรื่อง โดยให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับรายงานการไต่สวนเบื้องต้นตามมาตรา ๔๘ แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้กรรมการ **คนใด** คนหนึ่ง พิจารณารายงานการไต่สวนเบื้องต้นว่าเป็นกรณีที่มีมูลความผิดหรือไม่ และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้ โดยให้กรรมการผู้นั้นเสนอความเห็นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย” และสอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๔๗ วรรคสอง บัญญัติหลักการในเรื่องใด

นายวิชญ์พล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๔๗ เป็นเรื่องการมอบหมายให้กรรมการอย่างน้อยสามคนเป็นผู้พิจารณากรณีไม่รับเรื่องไว้พิจารณาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๔๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๙ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับรายงานการไต่สวนเบื้องต้นตามมาตรา ๔๘ แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้กรรมการ **คนใด** คนหนึ่ง พิจารณารายงานการไต่สวนเบื้องต้นว่าเป็นกรณีที่มีมูลความผิดหรือไม่ และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้ โดยให้กรรมการผู้นั้นเสนอความเห็นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย

หากกรรมการตามวรรคหนึ่งมีความเห็นว่าคำกล่าวหาใดมีมูลความผิดก็ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาต่อไป แต่หากเห็นว่าไม่มีมูลความผิดให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อสั่งยุติเรื่อง โดยให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๕๐

“มาตรา ๕๐ ให้นำความในมาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับกับกรณีนี้ที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยมิได้มีคำกล่าวหาด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๑

“มาตรา ๕๑ ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีที่มีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ช่วยเหลือคณะกรรมการไต่สวนในการดำเนินการตามหน้าที่ได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีมีความจำเป็นต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรไต่สวน ให้คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวที่ไม่มีลักษณะตามมาตรา ๕๖ ให้เป็นที่ปรึกษาได้

ให้ที่ปรึกษาตามวรรคสามมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับกรรมการ

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย และให้นำมาตรา ๔๘ วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหกมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการไต่สวนอยู่แล้ว ความในวรรคหนึ่งจึงอาจใช้ความว่า “คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแต่งตั้งกรรมการ ป.ป.ช. ไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้” แทนความว่า “ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้”

ประธานกรรมการกล่าวว่า การใช้ความว่า “คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแต่งตั้งกรรมการ ป.ป.ช. ไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้” จะทำให้ความมุ่งหมายของความในวรรคหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป และทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้พนักงานไต่สวนดำเนินการแทนได้ ซึ่งขัดกับหลักการที่กำหนดไว้ในร่างมาตรานี้ซึ่งประสงค์ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการไต่สวนด้วยตนเองเป็นหลัก

นายภัทรระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถจัดทำบัญชีรายชื่อและขึ้นทะเบียนผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญตามความในวรรคสาม เพื่อประโยชน์ในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการอาจจัดทำบัญชีรายชื่อและขึ้นทะเบียนผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญตามความในวรรคสามเพื่อประโยชน์ในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งได้ และเมื่อมีความจำเป็นจะต้องแต่งตั้งที่ปรึกษาก็ดังตั้งจากบัญชีรายชื่อที่ขึ้นทะเบียนไว้

นายภัทระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า ในบางกรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้รับมอบหมายให้พิจารณารายงานการไต่สวนเบื้องต้นว่าเป็นกรณีที่มีมูลความผิดหรือไม่ตามความในร่างมาตรา ๔๙ จำเป็นจะต้องปรึกษาผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญพิเศษ กรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวจะขอให้มีการแต่งตั้งที่ปรึกษาตามความในวรรคสามของร่างมาตรานี้ได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้รับมอบหมายให้พิจารณารายงานการไต่สวนเบื้องต้นว่าเป็นกรณีที่มีมูลความผิดหรือไม่ตามความในร่างมาตรา ๔๙ ไม่สามารถขอให้แต่งตั้งที่ปรึกษาตามความในวรรคสามของร่างมาตรานี้ได้ เพราะการพิจารณาตามร่างมาตรา ๔๙ เป็นเพียงการพิจารณาว่ากรณีมีมูลความผิดหรือไม่เท่านั้น แต่กรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว สามารถขอความคิดเห็นจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เป็นการภายในได้ นอกจากนี้ การไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนตามความในร่างมาตรา ๕๑ ถือว่าเป็นสำนวนการไต่สวนแล้ว เพราะกรรมการ ป.ป.ช. จำนวนไม่น้อยกว่าสามคนซึ่งได้รับมอบหมายเป็นผู้ดำเนินการไต่สวนเอง จึงเสนอแก้ไขความในวรรคห้าของร่างมาตรานี้เป็นดังนี้ “คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำสำนวนการไต่สวน**ขึ้นชื่อ**แห่งเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย และให้นำมาตรา ๔๘ วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหกมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๑ ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีมีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ช่วยเหลือคณะกรรมการไต่สวนในการดำเนินการตามหน้าที่ได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีมีความจำเป็นต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรไต่สวน ให้คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวที่ไม่มีลักษณะตามมาตรา ๕๖ ให้เป็นที่ปรึกษาได้

ให้ที่ปรึกษาตามวรรคสามมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับกรรมการ

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำสำนวนการไต่สวน**ขึ้นชื่อ**แห่งเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย และให้นำมาตรา ๔๘ วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหกมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๕๒

“มาตรา ๕๒ ในการพิจารณารายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวนเบื้องต้น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนเพิ่มเติมหรือสั่งให้ผู้ไต่สวนเบื้องต้น ดำเนินการไต่สวนเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นชอบด้วยกับรายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นหรือที่ไต่สวนเพิ่มเติมแล้ว ให้พิจารณาเพื่อมีมติว่ากรณีนี้มีมูลตามที่กล่าวหาหรือไม่ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ให้ความเห็นชอบดังกล่าว

ก่อนมีมติตามวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ไต่สวนเบื้องต้น หรือคณะกรรมการไต่สวนต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแสดงพยานหลักฐานภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งต้องมีระยะเวลาตามสมควร

ในกรณีตามวรรคสองให้ถือว่ารายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นหรือที่ไต่สวนเพิ่มเติม เป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า เหตุใดร่างมาตรานี้ต้องกำหนดความในวรรคสี่ไว้ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่ความในวรรคสี่ต้องกำหนดให้ถือว่ารายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นหรือที่ไต่สวนเพิ่มเติม เป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญซึ่งกำหนดให้การไต่สวนเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบกับการไต่สวนเบื้องต้นของพนักงานไต่สวน และกรรมการ ป.ป.ช. จำนวนไม่น้อยกว่าสามคนไม่ใช่การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า ความว่า “รายงานการไต่สวนเบื้องต้น” และความว่า “สำนวนการไต่สวนเบื้องต้น” ที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง แตกต่างกันอย่างไรร

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๔๘ กำหนดให้คณะพนักงานไต่สวนทำการไต่สวนเบื้องต้นและรายงานการไต่สวนเบื้องต้นเสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา และความในร่างมาตรา ๕๑ กำหนดให้คณะกรรมการไต่สวนจัดทำสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาเห็นว่า การไต่สวนของกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการไต่สวนตามความในร่างมาตรา ๕๑ ไม่ใช่การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งคณะ คณะอนุกรรมการจึงใช้ความว่า “สำนวนการไต่สวนเบื้องต้น”

ประธานกรรมการกล่าวว่า การไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนถือว่าเป็นการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว จึงเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้ “ในการพิจารณา รายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวน เบื้องต้น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนเพิ่มเติมหรือสั่งให้ผู้ไต่สวนเบื้องต้น ดำเนินการไต่สวนเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร”

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ความในวรรคสองควรกำหนดให้ถือว่า การไต่สวนเพิ่มเติมเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองของร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นชอบด้วยกับรายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวน เบื้องต้น หรือที่ไต่สวนเพิ่มเติมแล้ว ให้ถือว่ารายงานหรือสำนวนดังกล่าว เป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเพื่อมีมติว่ากรณีมีมูลตามที่กล่าวหาหรือไม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ให้ความเห็นชอบดังกล่าว” และเสนอตัดความในวรรคสี่ของร่างมาตรา ๕๒ ออกทั้งหมด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า เรื่องการแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแสดงพยานหลักฐานกำหนดไว้ในร่างมาตราใด

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า เรื่องการแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแสดงพยานหลักฐานกำหนดไว้ในร่างมาตรานี้ และร่างมาตรา ๗๑

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแสดงพยานหลักฐานก่อนการชี้มูลความผิด ซึ่งกระบวนการตามความในร่างมาตรานี้ล่วงเลยเวลาที่จะแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแสดงพยานหลักฐานแล้ว จึงเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองของร่างมาตรานี้เป็นดังนี้ “ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นชอบด้วยกับรายงานการไต่สวน เบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นหรือที่ไต่สวนเพิ่มเติมแล้ว ให้ถือว่ารายงานหรือสำนวนดังกล่าว เป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๗๑ แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเพื่อมีมติว่ากรณีมีมูลตามที่กล่าวหาหรือไม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ให้คสช.เห็นชอบตั้งคสช.ได้ดำเนินการตามมาตรา ๗๑ แล้ว” และเสนอตัดความในวรรคสามออก

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า ควรกำหนดระยะเวลาในการไต่สวนเพิ่มเติมไว้ด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้ไม่จำเป็นต้องกำหนดระยะเวลาในการไต่สวนเพิ่มเติมไว้ เพราะร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้แล้ว ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องแบ่งระยะเวลาในการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนซึ่งไม่ได้กำหนดเวลาไว้ให้เหมาะสมด้วยตนเอง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๕๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๒ ในการพิจารณารายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนเพิ่มเติมหรือสั่งให้ผู้ไต่สวนเบื้องต้น ดำเนินการไต่สวนเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นชอบด้วยกับรายงานการไต่สวน เบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นหรือที่ไต่สวนเพิ่มเติมแล้ว ให้ถือว่ารายงานหรือสำนวนดังกล่าว เป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๗๑ แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเพื่อมีมติว่ากรณีมีมูลตามที่กล่าวหาหรือไม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ให้คสช.เห็นชอบตั้งคสช.ได้ดำเนินการตามมาตรา ๗๑ แล้ว

คสช.มีมติตั้งคสช.หรือ คสช.ตั้งคสช. ป/ป/ช./ ผู้ไต่สวนเบื้องต้น หรือ คสช.ตั้งคสช.ไต่สวน
ต้องแจ้งให้ผู้ถูกตั้งคสช.ชี้แจงแสดงพยานหลักฐานภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งต้องชี้แจงระยะเวลาตั้ง
คสช.

ในกรณีที่ได้ออกพระราชกฤษฎีกาให้ถือว่าพระราชกฤษฎีกาได้เสนอเบื้องต้นหรือส่วนพระราชกฤษฎีกาได้เสนอเบื้องต้นหรือ
ที่ไม่ได้เสนอเพิ่มเติม เป็นส่วนพระราชกฤษฎีกาของคณะรัฐมนตรี พ.ป.ช./”

มาตรา ๕๓

“มาตรา ๕๓ นอกจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการไต่สวนและการไต่สวนเบื้องต้น ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบ กำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการไต่สวนและการไต่สวนเบื้องต้นได้ แต่ต้องไม่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนที่ ไม่จำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยอย่างน้อย ต้องกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ และขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติหน้าที่ แต่ละระดับให้ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีระบบในการติดตาม ตรวจสอบการไต่สวนและการไต่สวนเบื้องต้นได้ จึงเสนอแก้ไขร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้ “นอกจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการไต่สวนและการไต่สวนเบื้องต้นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ บัญญัติแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการไต่สวน และการไต่สวนเบื้องต้นได้ แต่ต้องไม่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนที่ ไม่จำเป็นหรือเป็นอุปสรรค ต่อการได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยอย่างน้อยต้องกำหนดระยะเวลาในการ ดำเนินการ และขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติหน้าที่แต่ละระดับให้ชัดเจน และมีระบบ การติดตามตรวจสอบเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม”

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอแก้ไขความในวรรคสอง ความว่า “รัฐธรรมนูญนี้บัญญัติแล้ว” เป็นความว่า “รัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้แล้ว”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้ “นอกจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการไต่สวนและการไต่สวนเบื้องต้นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการไต่สวนและ การไต่สวนเบื้องต้นได้ แต่ต้องไม่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนที่ ไม่จำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการได้ข้อเท็จจริง ที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยอย่างน้อยต้องกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ และขอบเขต หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติหน้าที่แต่ละระดับให้ชัดเจน และมีระบบการติดตามตรวจสอบ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๓ นอกจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการไต่สวนและการไต่สวนเบื้องต้น ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบ กำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการไต่สวนและการไต่สวนเบื้องต้นได้ แต่ต้องไม่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนที่ ไม่จำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยอย่างน้อยต้อง กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ และขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติหน้าที่แต่ละระดับ ให้ชัดเจน และมีระบบการติดตามตรวจสอบเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม”

มาตรา ๕๔

“มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกคำกล่าวหา ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา

(๑) เรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการตามมาตรา ๖

(๒) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันเป็นสาระสำคัญแก่คดี ซึ่งอาจทำให้ผลของคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เปลี่ยนแปลงไป

(๓) เรื่องที่เป็นคดีอาญาในประเด็นเดียวกันและศาลประทับฟ้องหรือพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่คดีนั้นได้มีการถอนฟ้องหรือตั้งฟ้อง หรือเป็นกรณีที่ศาลยังมีได้วินิจฉัย ในเนื้อหาแห่งคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะรับหรือยกคำกล่าวหานั้นขึ้นพิจารณาก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า การใช้ความว่า “ศาลประทับฟ้อง” และความว่า “เนื้อหาแห่งคดี” ในวรรคสามถูกต้องหรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การใช้ความว่า “ศาลประทับฟ้อง” และคำว่า “เนื้อหาแห่งคดี” ในวรรคสามถูกต้องแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในบางกรณีการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้เริ่มต้นจากการกล่าวหา จึงเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกคำตัดสินเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกคำตัดสินเรื่อง ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา

(๑) เรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการตามมาตรา ๖

(๒) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันเป็นสาระสำคัญแก่คดี ซึ่งอาจทำให้ผลของคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เปลี่ยนแปลงไป

(๓) เรื่องที่เป็นคดีอาญาในประเด็นเดียวกันและศาลประทับฟ้องหรือพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่คดีนั้นได้มีการถอนฟ้องหรือตั้งฟ้อง หรือเป็นกรณีที่ศาลยังมีได้วินิจฉัย ในเนื้อหาแห่งคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะรับหรือยกคำกล่าวหานั้นขึ้นพิจารณาก็ได้”

มาตรา ๕๕

“มาตรา ๕๕ มิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา เว้นแต่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและเป็นกรณีที่เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๑) เรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือไม่ปรากฏพฤติการณ์แห่งการกระทำชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้

(๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินสิบปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา

(๓) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้น และเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม

(๔) ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาไปแล้วเกินห้าปี ในกรณีที่มีการพิจารณาเรื่องดังกล่าวภายในกำหนดเวลา แม้จะพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วก็ให้มีอำนาจดำเนินการต่อไปได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “เว้นแต่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและเป็นกรณีที่เป็นกรณีก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง” ในวรรคหนึ่ง อาจขัดกับความใน (๑)

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนำความว่า “เว้นแต่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและเป็นกรณีที่เป็นกรณีก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง” ในวรรคหนึ่ง มาปรับปรุงแก้ไขความใน (๑) โดยมีได้ตัดความว่า “เว้นแต่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและเป็นกรณีที่เป็นกรณีก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง” ในวรรคหนึ่ง ออก จึงทำให้ความในวรรคหนึ่งกับความใน (๑) ข้ำซ้อนกัน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “มิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา **เว้นแต่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและแสดงเป็นกรณีที่เป็นกรณีก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง**”

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความใน (๔) มีการแก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อให้สามารถดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐภายในเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งได้ และเมื่อเริ่มดำเนินการภายในระยะเวลาห้าปีแล้วคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็สามารถดำเนินการต่อไปได้

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

นายอริคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การตัดความว่า “เว้นแต่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและเป็นกรณีที่เป็นกรณีก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง” ในวรรคหนึ่ง ออก จะทำให้ความในร่างมาตรา ๕๔ ไม่มีความแตกต่างกัน

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า เดิมความในร่างมาตรา ๕๔ จะกำหนดห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องขึ้นพิจารณาโดยเด็ดขาด ส่วนความในร่างมาตรานี้จะใช้ความว่า “คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณาก็ได้” ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถใช้ดุลพินิจในการไม่รับหรือยกเรื่องใดขึ้นพิจารณาได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากเป็นเรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือไม่ปรากฏพฤติการณ์แห่งการกระทำชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะไม่รับดำเนินการตั้งแต่ต้นแล้ว จึงเสนอตัดความใน (๑) ออกทั้งหมด ส่วนความว่า “เว้นแต่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและเป็นกรณีที่เป็นกรณีก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง” ให้คงไว้ตามเดิม

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า ความว่า “ห้ามมิให้” กับ ความว่า “มิให้” แตกต่างกันอย่างไรร

ประธานกรรมการกล่าวว่า เพื่อไม่ให้มีความแตกต่างกันระหว่างความในร่างมาตรา ๕๔ และ ร่างมาตรานี้ จึงเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องที่มี ลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา เว้นแต่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและเป็นกรณีที่เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิด ความเสียหายอย่างร้ายแรง” และสอบถามว่า กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาตายควรกำหนดให้คณะกรรมการยุติการ ดำเนินคดีหรือไม่อย่างไร

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กรณีเป็นเรื่องร้ายแรงผิดปกติแม้ผู้ถูกกล่าวหาตายก็ต้องดำเนินการต่อไปเพื่อให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของ แผ่นดินต่อไป ส่วนการดำเนินคดีทุจริตนั้นแม้ผู้ถูกกล่าวหาคนใดคนหนึ่งตายคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะต้อง ดำเนินการไต่สวนต่อไปเพื่อให้ได้ความจริงว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีเป็นเรื่องการดำเนินการไต่สวนในคดีทุจริต หากผู้ถูกกล่าวหาตาย ก็ควรยุติการไต่สวนสำหรับผู้ถูกกล่าวหาที่ตายนั้น

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในคดีอาญาสิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปด้วยความตายของผู้กระทำความผิด

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า แม้ผู้ถูกกล่าวหาตายก็ควรดำเนินการให้ถึงที่สุด เพื่อให้ความจริงปรากฏ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในบางประเทศ จะกำหนดให้มีการดำเนินคดีต่อไปในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาตาย เพื่อให้ทราบว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ หรือเพื่อดำเนินการริบทรัพย์สินให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อผู้ถูกกล่าวหาตายแล้วก็ย่อมไม่สามารถต่อสู้คดีได้ การกำหนดให้มีการดำเนินคดีต่อไปจึงอาจไม่เป็นธรรมกับทายาทของผู้ถูกกล่าวหา เพราะทายาทของผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้มีส่วนรู้เห็นการกระทำความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหาที่ถึงแก่ความตาย จึงเสนอเพิ่มความเป็น (๕) ดังนี้ “ผู้ถูกกล่าวหาตาย เว้นแต่เป็นกรณีร้ายแรงผิดปกติ”

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า อาจไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดข้อยกเว้นมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องขึ้นพิจารณาเมื่อ ผู้ถูกกล่าวหาตาย เว้นแต่เป็นกรณีร้ายแรงผิดปกติไว้ เพราะคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อพบว่าผู้ถูกกล่าวหา ตายอาจไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดเรื่องที่จะห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องใดขึ้น พิจารณาให้ชัดเจน

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ กรรมการ กล่าวว่า ไม่ควรกำหนดข้อยกเว้นมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องใดขึ้นพิจารณาเมื่อผู้ถูกกล่าวหาตาย เว้นแต่เป็นกรณีร้ายแรงผิดปกติ เพราะในการกระทำ ทุจริตจะมีการดำเนินการเป็นขบวนการ หากกำหนดข้อยกเว้นไว้อาจทำให้เกิดปัญหาการฆ่าตัดตอนเพื่อ ไม่ให้สืบสาวมาถึงผู้ร่วมขบวนการคนอื่นได้

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในกรณีนี้เป็นข้อยกเว้นเฉพาะผู้ถูกกล่าวหาที่ถึงแก่ความตายเท่านั้น ซึ่งเป็นไปตาม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๔ ที่กำหนดว่า ในคดีอาญา สิทธินำคดีอาญามาฟ้อง ย่อมระงับไปด้วยความตายของผู้กระทำความผิด ดังนั้น เมื่อการทุจริตเป็นคดีอาญาก็ควรกำหนดยกเว้นมิให้รับหรือยกเรื่องขึ้นพิจารณาเมื่อผู้ถูกกล่าวหาถึงแก่ความตาย ส่วนตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้ร่วมดำเนินการอื่น ยังต้องดำเนินการตามกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ หากเป็นกรณีร้ายแรงผิดปกติซึ่งเป็นคดีทางแพ่ง แม้ผู้ถูกกล่าวหาตายก็ยังสามารถดำเนินการไต่สวนต่อไปได้

ประธานกรรมการสอบสวนว่า จำเป็นต้องบัญญัติกรณีร้ายแรงผิดปกติแม้ผู้ถูกกล่าวหาตาย คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ต้องดำเนินการไต่สวนต่อไปหรือไม่

นางชื่นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๕๗ วรรคสอง กำหนดว่า ในระหว่างการไต่สวนหากผู้ถูกกล่าวหาตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนในข้อกล่าวหาว่าร้ายแรงผิดปกติต่อไปได้

นายเจียรชัย ณ นคร กรรมการ กล่าวหาว่า กรณีร้ายแรงผิดปกติควรมีความสัมพันธ์กับตำแหน่งหน้าที่ เพราะหากผู้ถูกกล่าวหาเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยซึ่งไม่มีหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้าง แต่ถูกกล่าวหาว่าร้ายแรงผิดปกติ เนื่องจากไม่สามารถพิสูจน์ที่มาของเงินที่เพิ่มขึ้นได้อาจไม่เป็นธรรม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา เว้นแต่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและเป็นกรณีที่เป็นกรกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๑) เรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือไม่ปรากฏพฤติการณ์แห่งการกระทำชัดแจ้งเช่นเพื่อพยานที่ส่งตัวขึ้นศาลไต่สวนข้อเท็จจริงได้

(๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินสิบปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา

(๓) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นและเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม

(๔) ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาไปแล้วเกินห้าปี ในกรณีที่มีการพิจารณาเรื่องดังกล่าวภายในกำหนดเวลา แม้จะพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วก็ไม่ให้อำนาจดำเนินการต่อไปได้

(๕) ผู้ถูกกล่าวหาตาย เว้นแต่เป็นกรณีร้ายแรงผิดปกติ”

มาตรา ๕๖

“มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้กรรมการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้ เข้าร่วมดำเนินการไต่สวน พิจารณา หรือวินิจฉัยคดี

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาในฐานะอื่นที่มีอยู่ในฐานะของบุคคลตามวรรคหนึ่งมาก่อน

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ถูกกล่าวหา

(๓) มีสาเหตุหรือเกี่ยวข้องกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๔) เป็นผู้กล่าวหาหรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๕) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติหรือเป็นหุ้นส่วนหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

ในการดำเนินการในเรื่องใด กรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดมีเหตุตามวรรคหนึ่งในเรื่องนั้น ให้ผู้นั้นแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายโดยเร็ว และระหว่างนั้นห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นจนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายจะวินิจฉัย ซึ่งต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้มีส่วนได้เสียจะคัดค้านกรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมาย ซึ่งมีเหตุตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย เพื่อพิจารณาวินิจฉัย ในระหว่างที่รอการวินิจฉัย ให้กรรมการ พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งถูกคัดค้านระงับการปฏิบัติหน้าที่ไว้พลางก่อน การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคลตามวรรคสองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ระยะเวลาดำเนินการ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ห้ามมิให้กรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้ เข้าร่วมดำเนินการไตสวน พิจารณา หรือวินิจฉัยคดี” และแก้ไขความในวรรคสาม เป็นดังนี้ “ในการดำเนินการในเรื่องใด กรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดมีเหตุตามวรรคหนึ่งในเรื่องนั้น ให้ผู้นั้นแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายโดยเร็ว และระหว่างนั้นห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นจนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายจะวินิจฉัย ซึ่งต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้กรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้ เข้าร่วมดำเนินการไตสวน พิจารณา หรือวินิจฉัยคดี

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาในฐานะอื่นที่มีใช้ในฐานะของบุคคลตามวรรคหนึ่งมาก่อน

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่กล่าวหา

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๔) เป็นผู้กล่าวหาหรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๕) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติหรือเป็นหุ้นส่วนหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

ในการดำเนินการในเรื่องใด กรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดมีเหตุตามวรรคหนึ่งในเรื่องนั้น ให้ผู้นั้นแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายโดยเร็ว และระหว่างนั้นห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวยุ่งเกี่ยวกับการ

ดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นจนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย จะวินิจฉัย ซึ่งต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับแจ้ง

ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้มีส่วนได้เสียจะคัดค้านกรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมาย ซึ่งมีเหตุตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยยื่นคำร้องต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย เพื่อพิจารณาวินิจฉัย ในระหว่างที่รอการ วินิจฉัย ให้กรรมการ พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งถูกคัดค้านระงับการปฏิบัติหน้าที่ไว้พลางก่อน การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคลตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ระยะเวลาดำเนินการ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๕๗

“มาตรา ๕๗ ในระหว่างการไตสวน หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการเพราะเหตุใด ๆ นอกจากถึงแก่ความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไตสวน เพื่อดำเนินคดีอาญา ดำเนินการทางวินัย หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน แล้วแต่กรณี ต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการอันเนื่องมาจากความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไตสวนในข้อกล่าวหาว่าร้ายวียดปกติต่อไปได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ กรรมการ สอบถามว่า กรณีผู้ถูกกล่าวหาถึงแก่ความตายทำให้ไม่สามารถ แก่ต่างให้ตนเองได้ ข้อกล่าวหาที่ถูกกล่าวหา ก็ยังคงติดค้างและส่งผลกระทบต่อครอบครัวได้ ดังนั้น จะมีวิธีอื่นใดหรือไม่ที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้ถูกกล่าวหาจนกว่าจะตรวจสอบได้แล้วในระดับหนึ่ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่ชี้มูลจะเปิดเผยชื่อผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ และได้กำหนดบทลงโทษแก่ผู้ที่เปิดเผยข้อมูลของ ผู้ถูกกล่าวหาไว้แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๗ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๘

“มาตรา ๕๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้สำนักงาน ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็วซึ่งต้องไม่ช้ากว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ และจัดให้ บุคคลทั่วไปสามารถเข้าตรวจดูเหตุผลที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวได้ตามระเบียบที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด เว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๘๘”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๘ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้สำนักงาน ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็วซึ่งต้องไม่ช้ากว่าเจ็ดวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ และจัดให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าตรวจดูเหตุผลที่มีมติของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวได้ตามระเบียบที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด เว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๘๘” เพื่อให้ ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป เว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๘๘” เพื่อให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเปิดเผยเหตุผลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม เพราะประชาชนจะได้ทราบเหตุผลว่าเหตุใดเรื่องร้องเรียนของตนจึงตกไป เพื่อจะได้ยื่นเรื่องร้องเรียนใหม่ได้ถูกต้องตรงตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องการ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้สำนักงาน ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็วซึ่งต้องไม่ช้ากว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ และสั่งให้ **บุคคลทั่วไปสามารถขอตรวจสอบคดีที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช./ ดังกล่าวไม่ได้ตรวจสอบชี้ข้อที่เปิดเผยเหตุผลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมดให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป** เว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๘๘”

มาตรา ๕๙

“มาตรา ๕๙ ในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ยื่นคำกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน

ภายใต้บังคับมาตรา ๕๕ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งให้กล่าวหาในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือยังดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวไม่เกินห้าปี แต่ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยขั้นใดส่วนใด ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้วแต่กรณี”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๕๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๙ ในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ **ผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ** บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ยื่นคำกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน

ภายใต้บังคับมาตรา ๕๕ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ**หรือผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง**ให้กล่าวหาในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ**หรือยังดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง** หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ**หรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว**ไม่เกินห้าปี แต่ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยขั้นใดส่วนใด ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้วแต่กรณี”

นายเจียรชัย ณ นคร กรรมการ สอบถามว่า สถานะของการเป็นผู้ถูกกล่าวหาจะเริ่มขึ้นเมื่อใด เริ่มขึ้นเมื่อมีผู้ร้องเรียน หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยกเรื่องที่ถูกกล่าวหาขึ้นมาพิจารณาใช่หรือไม่ หากสถานะของการเป็นผู้ถูกกล่าวหาเริ่มขึ้นเมื่อมีผู้ร้องเรียน หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยกเรื่องที่ถูกกล่าวหาขึ้นมาพิจารณา หลังจากพิจารณาได้ส่วนแล้วพบว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดจะดำเนินการอย่างไร กับชื่อเสียงของผู้ถูกกล่าวหาที่เสียไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า สถานะของการเป็นผู้ถูกกล่าวหาเริ่มขึ้นเมื่อมีผู้ร้องเรียน หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยกเรื่องที่ถูกกล่าวหาขึ้นมาพิจารณา แต่ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะแตกต่างจากกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่ชี้มูลความผิดจะเปิดเผยชื่อผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ และยังมีการกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ที่เปิดเผยข้อมูล ดังนั้น ชื่อเสียงของผู้ถูกกล่าวหาจึงยังไม่เสียไป

นายเจษฎ์ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า ผู้ถูกกล่าวหาในชั้นการพิจารณาได้สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อส่งฟ้องศาลแล้ว สถานะของบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลย และจะถือว่าเป็นผู้ต้องหาในการกระทำผิดหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ถูกกล่าวหาในชั้นการพิจารณาได้สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อส่งฟ้องศาลแล้ว บุคคลดังกล่าวมีฐานะเป็นจำเลย และถือว่าเป็นผู้ต้องหาในการทำความผิด

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เมื่อส่งฟ้องศาลโดยอัยการสูงสุดแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาจะตกเป็นจำเลยในทันที ซึ่งมีความแตกต่างกับการพิจารณาของศาลยุติธรรมที่ต้องมีการไต่สวนมูลฟ้องก่อน และหากศาลยังไม่ประทับฟ้องยังไม่ถือว่าเป็นจำเลย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๔ ในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ **ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ** บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ยื่นคำกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน

ภายใต้บังคับมาตรา ๕๕ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ**หรือผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการหนึ่ง** ให้กล่าวหาในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ**หรือยังดำรงตำแหน่งตุลาการหนึ่ง** หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ**หรือพ้นจากตำแหน่งตุลาการ**ไม่เกินห้าปี แต่ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยขึ้นไต่สวนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้วแต่กรณี”

มาตรา ๖๐

“มาตรา ๖๐ คำกล่าวหาว่ามีการทำความผิดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา

(๒) ชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา

(๓) ข้อกล่าวหาและพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดตามข้อกล่าวหา พร้อมพยานหลักฐานหรืออ้างพยานหลักฐาน

ผู้กล่าวหาจะเป็นผู้เสียหายหรือมิใช่ผู้เสียหายก็ได้

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง จะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ และจะส่งด้วยวิธีใด ๆ ที่จะให้คำกล่าวหานั้นถึงสำนักงานก็ได้ ในกรณีที่ทำด้วยวาจา ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานไต่สวนที่จะบันทึกรายละเอียดไว้ให้ครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง

ให้สำนักงานจัดให้มีระบบในการจดแจ้งชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาไว้ในทะเบียนที่รักษาไว้เป็นความลับ และไม่ว่ากรณีใดจะเปิดเผยทะเบียนดังกล่าวมิได้ และให้ลบชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาออกจากหนังสือกล่าวหานั้น

หนังสือกล่าวหาที่ไม่ปรากฏชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา ถ้ามีรายละเอียดตาม (๓) แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะปฏิเสธไม่รับไว้พิจารณาไม่ได้

การกล่าวหาบุคคลตามมาตรานี้ ให้ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้เป็นความผิดด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. เสนอแก้ไขความในวรรคสี่ เป็นดังนี้ “ให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศรายชื่อกรรมการสรรหาตาม (๔) ให้ประชาชนทราบผ่านสื่อต่าง ๆ ที่แพร่หลายเป็นการทั่วไป” เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนจะได้ทราบข้อมูลดังกล่าว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวไว้แล้วในร่างมาตรา ๕

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๐ โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันเสาร์ ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๔๐ นาฬิกา

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์